

GRENSOVERSCHRIJDENDE WERKGROEP KREKEN EN POLDERS

JAARVERSLAG 2018

Colofon:

Het jaarverslag 2018 van de Grensoverschrijdende Werkgroep Kreken en Polders is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Kerngroep:

- Marloes van Tilburg (voorzitter Nederlandse delegatie)
- Annelien bij de Vaate (secretaris Nederlandse delegatie)
- Katrien Thomaes (voorzitter Vlaamse delegatie)
- Mathias Van den Bulcke (secretaris Vlaamse delegatie)
- Koen Van Driessen
- Marie-Paule De Poorter
- Thijs Goossen
- Bart Vervaeke

Redactie:

- Katrien Thomaes
- Marloes van Tilburg
- Annelien Bij de Vaate

Inhoud

JAARVERSLAG 2018	1
1 DOELSTELLINGEN EN VOORGESCHIEDENIS	4
1.1 DE INSTELLING VAN HET REGIONALE GRENSOVERSCHRIJDENDE WATEROVERLEG	4
1.2 STROOMLIJNING EN OMVORMING VAN GRENSOVERSCHRIJDENDE OVERLEGORGANEN	4
1.3 HUIDIGE ORGANISATIESTRUCTUUR EN WERKING	5
1.3.1 <i>Werkingsgebied</i>	5
1.3.2 <i>Samenstelling</i>	5
1.3.3 <i>Vergaderingen</i>	6
1.3.4 <i>Taken</i>	6
2 BESPROKEN ONDERWERPEN	7
2.1 BELEID VISMIGRATIE EN PROJECTEN IN ZEEUWS-VLAANDEREN (MARIUS VAN WINGERDEN, WATERSCHAP SCHELDESTROMEN)	7
2.2 MULTIFLEXMETER (JAN VAN KRANENBURG EN JOS GOOSSEN, WATERSCHAP SCHELDESTROMEN)	8
2.3 WATERERFGOED ZEEUWS-VLAANDEREN (RUTGER POLDERMAN, BUREAU VOOR RESTAURATIE EN MONUMENTENADVIES)	9
2.4 DE ERVARINGEN VAN DE DROOGE ZOMER IN VLAANDEREN (KATRIEN THOMAES, VMM)	9
2.5 DE ERVARINGEN VAN DEZE ZOMER IN ZEELAND (WIM VERSTELLE, WATERSCHAP SCHELDESTROMEN)	10
2.6 BLAUWALG EN PLAAGALG	13
3 VELDBEZOEKEN	15
4 GRENSOVERSCHRIJDENDE PROJECTEN	16
5 WISSELINGEN BESTUUR	16

1 DOELSTELLINGEN EN VOORGESCHIEDENIS

1.1 De instelling van het regionale grensoverschrijdende wateroverleg

Eind 1993 beslisten de Belgisch-Nederlandse Commissie voor de grensoverschrijdende onbevaarbare waterlopen en de Benelux-Werkgroep Grondwater dat er op regionaal niveau overleg gevoerd moet worden tussen de uitvoerende instanties van het waterbeheer uit beide landen. Daartoe werden vier grensoverschrijdende stroomgebiedcomités langs de Belgisch-Nederlandse grens opgericht die dienden te zorgen voor de integrale aanpak en afstemming van grensoverschrijdende waterproblematiek. Zo zag ook het Stroomgebiedcomité 'Kreken en Polders' het licht met een vertegenwoordiging van de belangrijkste waterbeheerders aan beide zijden van grens tussen Knokke en Antwerpen. Bij de oprichting werd besloten dat de stroomgebiedcomités enkel een adviserende en coördinerende rol hebben met betrekking tot afstemming van planvorming, beheer, vergunningverlening, onderzoek en uitvoering van werken.

1.2 Stroomlijning en omvorming van grensoverschrijdende overlegorganen

In 2010 keurde de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) een voorstel voor stroomlijning van het grensoverschrijdend overleg goed. Hiertoe werd besloten omdat in het verleden het grensoverschrijdend overleg met buurlanden en -gewesten in diverse vormen en met diverse intensiteit plaats vond.

In 2011 werden er verder afspraken gemaakt en werd de oprichting van een 'flexibele grensoverschrijdende werkgroepstructuur' al naargelang de noden mogelijk gemaakt. De samenstelling is ambtelijk of gemengd bestuurlijk en ambtelijk. Deze flexibele werkgroep is locatie of gebiedsspecifiek en/of themaspecifiek van aard.

Op basis van de gemaakte afspraken tussen Vlaanderen en Nederland in 2011 is het Grensoverschrijdend Stroomgebiedcomité 'Kreken en Polders' omgevormd tot een flexibele grensoverschrijdende werkgroep. De organisatiestructuur en werking (zie 1.3) van het comité past volledig binnen dit kader. Daarom is het stroomgebiedcomité omgedoopt tot de Grensoverschrijdende Werkgroep 'Kreken en Polders'. De organisatiestructuur en werking blijft ongewijzigd, enkel de naam is veranderd. In de vergadering van 11 mei 2012 hebben de leden hun goedkeuring gegeven aan deze omvorming tot grensoverschrijdende werkgroep met een permanent karakter.

1.3 Huidige organisatiestructuur en werking

1.3.1 Werkingsgebied

Het Grensoverschrijdend Stroomgebiedcomité "Kreken en Polders" had als werkingsgebied de grensstreek van de Provincie Zeeland en de Provincies Oost- en West-Vlaanderen. Gesteld mag worden dat de huidige werkgroep haar werkgebied hetzelfde is gebleven en omschrijft als het terrein in deze grensstreek waar grensoverschrijdend de invloed van het waterbeheer merkbaar is. Een strikte grens is er niet. Tot het werkingsgebied behoren delen van de Vlaamse bekkens Brugse Polders, Gentse Kanalen, Benedenschelde en een gedeelte van het Nederlandse Waterschap Scheldestromen.

Figuur 1: Werkingsgebied GOW Kreken & Polders met aanduiding van de vergaderlocaties en/of terreinbezoeken in de periode 1999-2018 (overzicht locaties zie bijlage 1, roze = bekken Brugse Polders, oranje = bekken Gentse Kanalen, groen = Benedenscheldebekken, grijs= Waterschap Scheldestromen, blauw = waterlopen)

1.3.2 Samenstelling

De grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' is een ambtelijk overlegorgaan. Het is samengesteld uit instanties die een verantwoordelijkheid voor beleid en beheer op het gebied van de kwantiteit en de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater hebben (zie bijlage 1).

1.3.3 Vergaderingen

De Grensoverschrijdende Werkgroep "Kreken en Polders" komt twee maal per jaar bijeen. Het voorzitterschap en secretariaat rouleren per jaar. In de even jaren verzorgt de Nederlandse delegatie het voorzitterschap en het secretariaat, in de oneven jaren verzorgt de Vlaamse delegatie dit. De vergaderingen worden voorbereid door een kerngroep, bestaande uit de beide voorzitters en secretarissen en een afgevaardigde van het Nederlandse waterschap, de Provincie Oost-Vlaanderen en de VMM. Een overzicht van alle vergaderingen van de opstart tot nu is opgenomen in bijlage 2.

1.3.4 Taken

De werkgroep treedt niet in de plaats van de afzonderlijke waterbeherende instanties. De taak van de Grensoverschrijdende Werkgroep "Kreken en Polders" bestaat uit:

- het wederzijds informeren/ervaringsuitwisseling over alle zaken die betrekking hebben op het integrale (grond)waterbeheer en -beleid in het algemeen;
- coördineren en adviseren op het gebied van planvorming, onderzoek en de uitvoering van werken;
- het bevorderen van afstemming van de besluitvorming door de bevoegde instanties betreffende grensoverschrijdend waterbeheer;
- de afstemming van grensoverschrijdende projecten in het kader van Interreg en andere grensoverschrijdende programma's.

Over de werking van de werkgroep wordt er teruggekoppeld op de bekkenbesturen.

De werkgroep was ook vertegenwoordigd op het ambtelijk overleg i.k.v. de stroomlijning van het grensoverschrijdend overleg Vlaanderen-Nederland.

2 BESPROKEN ONDERWERPEN

De plenaire vergadering van mei stond in het teken van ervaringen rondom de vismigratie. Ook was er ene presentatie over de multiflexmeter (digitaal meten waterstanden) en watererfgoed (historische sluisen en duikers). De plenaire vergadering in het najaar werd gewijd aan de waterschaarste naar aanleiding van de droogtecrisis van de afgelopen zomer en de plaagalgen.

2.1 **Beleid vismigratie en projecten in Zeeuws-Vlaanderen (Marius van Wingerden, Waterschap Scheldestromen)**

Doel van het waterschap is verbetering van de visstand, dit willen ze bereiken door vismigratie.

Het streefbeeld is 500 kg vis per hectare. Het waterschap streeft naar meer verbonden water met verschillende habitats. De doelsoorten zijn: paling, driedoornige stekelbaars, bot, spiering, brakwatergrondel.

Het is de bedoeling dat de vissen migreren naar een zoete pluim en dat er bij de zoete pluim dan een lokstroom is naar de vispassage. Er zijn verschillende soorten vispassages.

Een 'De Wit' passage, daar passeert de vis via een aantal kamers bijvoorbeeld de stuw Dan heb je ook nog de Meyberg vispassage. Deze werkt goed en is goedkoop. Hij is met name geschikt voor glasaal en aal. De vissluis werkt goed met veel hoogteverschil en beperkte ruimte geautomatiseerd. Bij gemalen kan je een vrijvervalpassage aanleggen.

Er worden steeds meer knelpunten opgelost. Zeeuws-Vlaanderen is het voorportaal voor Vlaanderen.

In de nieuwe sluis in Kanaal Gent-Terneuzen wordt er niet echt rekening gehouden met vispasseerbaarheid.

Het lijkt erop dat de hoeveelheden glasaal toeneemt, momenteel worden er grote hoeveelheden gevonden, deze monitoring wordt uitgevoerd met vrijwilligers. In verbonden water scoort het waterschap gemiddeld goed, in niet verbonden wateren niet.

Aangepast spuibeheer, een efficiënte en eenvoudige manier ter verbetering van de glasaalmigratie in Vlaanderen', Jeroen van Wichelen, INBO (VL)

Er worden een paar projecten toegelicht om de migratie van paling te verbeteren.

Het aantal palingen is in de afgelopen decennia sterk afgenomen, er zijn verschillende meetreeksen die dat laten zien. Een van de maatregelen voor verbeteren van glasaalintrek is het niet volledig sluiten van de spuien tijdens hoogwater (omgekeerd spuibeheer).

Er is een onderzoek bezig bij het afvoerkanaal Veurne Ambacht (perskanaal). Er wordt geprobeerd ze af te vangen en hopelijk binnen te laten om gedrag te bestuderen. De pompen worden zelden gebruikt, maar als ze werken is er wel schade.

Er werden verschillende vangstmethoden uitgetest. Met glasaalfuiken werd er niks gevangen. De fuiken waren op de bodem gelegd en de glasaal blijft waarschijnlijk daarboven zwemmen. Met substraten werd er wel glasaal gevangen. In 2017 werd er meer gevangen dan in 2016. In 2016 werden er meer grotere palingen gevangen. Met kruisnetten werd ook gevist en gaf ook een goed resultaat. Met palinggoten werden de grootste aantallen gevangen.

Tijdens één van de onderzoeken werden hetvolgende vastgesteld: de eerste paling die gevangen is, had een lege maag, pas later werd er glasaal gevonden met voedsel in de maag. Er lijken dus twee types glasaal te bestaan, migrerende glasaal en glasaal die eerst moet aansterken.

In Zeebrugge is er nog 1 probleem: de 3 betonnen kokers. Daar zijn geen schuilmogelijkheden voor de glasaal. Het lijkt er wel op dat de populatie toeneemt, maar dat is nog niet echt duidelijk.

2.2 Multiflexmeter (Jan van Kranenburg en Jos Goossen, Waterschap Scheldestromen)

De Multiflexmeter is een bijzonder innovatief project van [waterschap Scheldestromen](#). Het waterschap zocht een manier om de waterstanden gelijk digitaal te meten. De ruim 1.300 peilschalen, de huidige watermeters, worden nu stuk voor stuk afgelezen en later pas digitaal opgeslagen. Bestaande oplossingen waren omslachtig en duur. Dus gingen Jan van Kranenburg en Jos Goossen namens het waterschap zelf op onderzoek. Ze verdiepten zich in de bestaande elektronica. Via eBay bestelden ze voor een paar euro microcontroller chips en zijn ze gaan bouwen aan een eerste prototype dat voldeed aan de eigen wensen. De Multiflexmeter was geboren, gebaseerd op het universele en laagdrempelige elektronica platform 'Arduino'. De Multiflexmeter is volledig open-source en het ontwerp is vrij beschikbaar, zodat iedereen ervan kan profiteren.

Eind 2016 is waterschap Scheldestromen samenwerking gaan zoeken met andere partijen, zodat kennis die daar beschikbaar is ook kan worden gebruikt in de verbetering van de Multiflexmeter en er een breder draagvlak ontstond. Dit heeft ertoe geleid dat zeven waterschappen samen de beheergroep Multiflexmeter hebben opgericht, inmiddels gegroeid tot tien deelnemende waterschappen. De beheergroep bewaakt de principes van de Multiflexmeter en voert regie over ontwikkelingen.

De basisconfiguratie van de Multiflexmeter bestaat uit een microcontroller, voeding, communicatie en behuizing. Hij is robuust, weer- en vandalismebestendig en energiezuinig. Doordat er verschillende meetsensoren op kunnen worden aangesloten, krijgt de Multiflexmeter vele toepassingen. De mogelijkheden zijn 'eindeloos'.

Het begon met de waterhoogtemeter, die data verzendt via LoRa (LoRa van the things Network), dat is voor kleine data ideaal. Er zijn verder nog een hoop ideeën om andere meters te ontwerpen of verder te ontwikkelen:

- Meten van geleidbaarheid MFM ECv0.1 via stekker om de weerstand te meten.
- Waterhoogtemeter verbeteren, eventueel verkopen. Misschien waterkwaliteitsmetingen.
- EC meter verder ontwikkelen.
- Kalibreren binnen systeem waar je wil meten. Kalibreren met andere meters.
- MFM alarm van overstorten bijvoorbeeld.

De multiflexmeter zou toepasbaar kunnen zijn in het Zwin: antiverziltingsmaatregelen nemen. De ontwikkeling valt nu nog onder de overheid en is nog geen stichting. Ze mogen en willen nog niks verkopen en zitten nog in ontwikkelingsmodus. Zwin zou ook officieel testmeetnet willen zijn. Hier staat alle info: www.multiflexmeter.nl

2.3 Watererfgoed Zeeuws-Vlaanderen (Rutger Polderman, Bureau voor Restauratie en Monumentenadvies)

Het doel van het onderzoek was inzichtelijk maken van de bouwtechnische staat en cultuurhistorische waarde van alle oude duikers en sluizen.

Resultaat: gedetailleerd overzicht van cultuurhistorische duikers en sluizen

- 11 rijksmonumenten
- 81 zeer waardevolle duikers en sluizen
- 86 waardevolle duikers en sluizen

Wat is de waarde? Het zijn ankerpunten in waterstaatkundige en sociaal geografische ontwikkeling, grote waarde voor beeldkwaliteit. De ambitie is om, waar mogelijk, het cultuurhistorische erfgoed te behouden.

Een voorbeeld van een Belgisch Rijksmonument: Blauwe Sluis Lapscheure (1746) gaat gerestaureerd worden. Is eigendom van Vlaanderen, maar staat op de lijst van Waterschap Scheldestromen. Hier gaat water van België naar Nederland (op kaart aangegeven) volgens een Tractaat van 1843. Sluizen en duikers zijn meer aanwezig in Vlaanderen. De noodzaak voor een dergelijk onderzoek is er wat minder.

2.4 De ervaringen van de drooge zomer in Vlaanderen (Katrien Thomaes, VMM)

De droogte van 2018 was anders dan de droogte van 2017. Toen bouwde de droogte zich langzaam op. Nu was in april en mei de grondwatertoestand normaal, daarna daalde hij snel en werd deze niet aangevuld. De droogte heeft geleid tot historisch lage debieten en dagafvoeren. Verziltiging nam toe, evenals blauwalg. Er zijn veel regionale verschillen. Uit de metingen bleek de ernst van de droogtetoestand. Die was historisch zeer laag vanaf juli.

Het coördinatieoverleg werd eind juni opgeschaald van normaal naar waak.

In de loop van september/oktober werden de verboden opgeheven, maar de alarmtoestand bleef.

De communicatie naar leden DC gouverneurs, provinciale crisisdiensten noodplanning was m.b.v. www.opdehoogtevandroogte.be. Op www.waterinfo.be staat veel basisinformatie.

De droogte had ook gevolgen voor internationale verdragen. Vlaanderen heeft niet kunnen volden aan de bepalingen van het verdrag betreffende het kanaal Gent Terneuzen.

Verzilting kustpolders

Iedere zomer stijgen de geleidbaarheden in metingen. De metingen zijn voornamelijk gericht op de geschiktheid gebruik als drinkwater, drenking dieren en irrigatiewater. Voor Vlaanderen zijn er richtwaarden voor drinkwater en irrigatiewater: basismilieukwaliteitsnormen brakke polderwaterlopen. Er komt verder onderzoek m.b.t. verzilting. De vraag is of het meetnet verfijnt moet worden. Komen we tot een online meetnet? Bijkomend onderzoek volgt naar topsoil, saliniteitsgevoelige gewassen en bodem en toepasbaarheid van brak water binnen landbouwsector.

Aanbevelingen

De aanbevelingen naar aanleiding van de evaluatie:

- De crisiscel moet pro-actiever werken. De communicatie over indicator leidingwatergebruik kan beter: gebruik eenduidige taal en communiceer op maat van de doelgroep.
- De studie waterbalans kuststreek kan input leveren voor een regiospecifiek afwegingskader bij waterschaarste. Zo kan er een objectieve afweging van verschillende maatschappelijke belangen plaatsvinden.
- Mogelijke voorstellen van maatregelen formuleren om captaties te beperken en watervoorraad te verhogen.

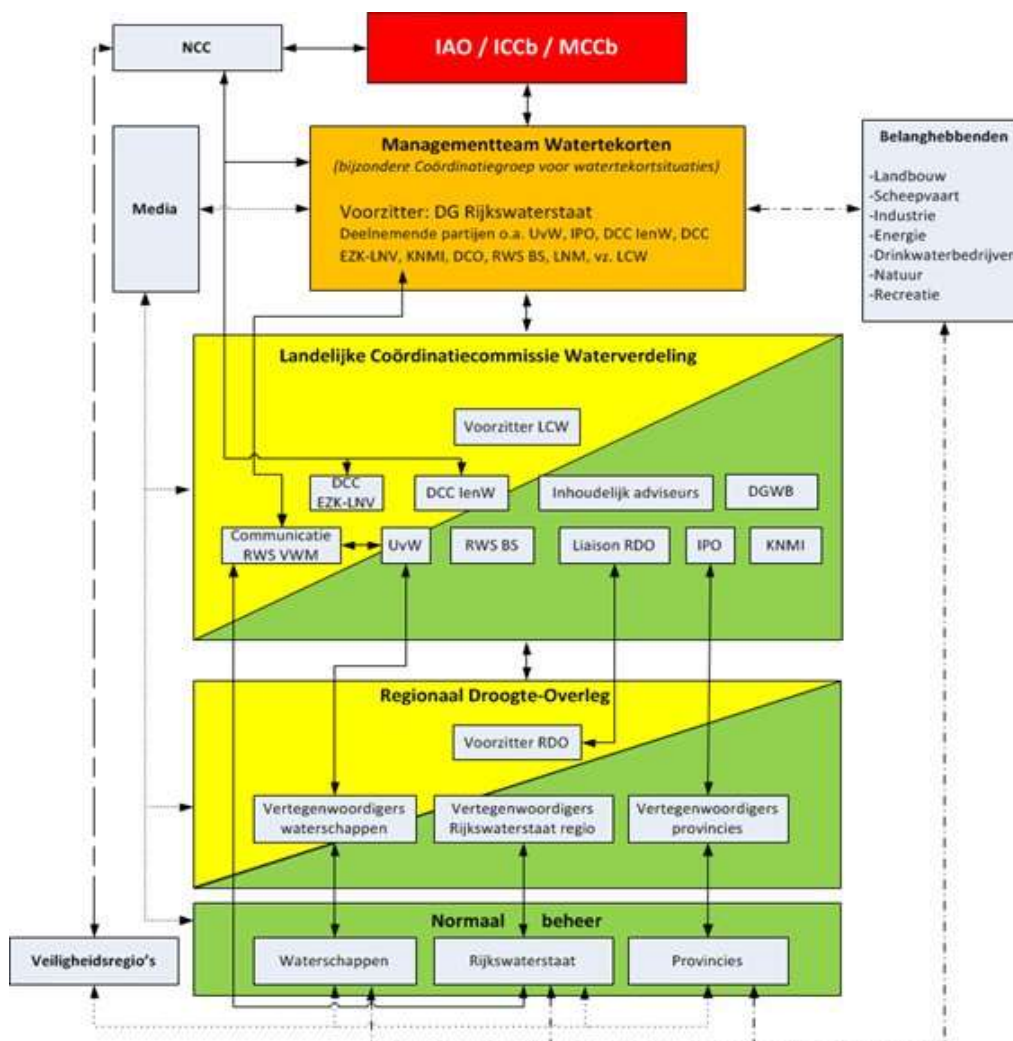
2.5 De ervaringen van deze zomer in Zeeland (Wim Verstelle, Waterschap Scheldestromen)

Het **Watermanagementcentrum Nederland** (WMCN) is hét centrum voor kennis en informatie over het Nederlandse watersysteem. Binnen het WMCN werken Nederlandse waterbeheerders samen op regionaal en landelijk niveau. Het WMCN draagt bij aan een uniform en optimaal beheer van het watersysteem in Nederland.

Het crisismanagement waterbeheer is als volgt opgebouwd:

<https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/waterveiligheid/crisismanagement/landelijk-draaiboek/>

Grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' – Jaarverslag 2018

Bij extreme droogte is er opschaling in de organisatie. Dit jaar is de opschaling op het landelijke niveau terecht gekomen.

Er zijn vier categorieën in de landelijke verdringingsreeks. De stabiliteit waterkeringen gaat voor alles. Daarna volgt de drinkwater- en energievoorziening. Dan volgt kleinschalig hoogwaardig gebruik. Daarna komen overige belangen, zoals de natuur (zolang geen onomkeerbare schade) industrie, landbouw, waterrecreatie en binnenvisserij komt daarna. Alles wordt digitaal gerapporteerd m.b.v. een sitrap (*Om het overzicht te houden over de ontwikkelingen kan de secretaris van het crisisteam een situatierapport, ook wel sitrap genoemd, opstellen. Dit is een 'groeidocument' waarin steeds de voortgang wordt verwerkt*). Er wordt gerapporteerd over waterkwantiteit, waterkwaliteit, stakeholders, organisatie en verdringingsreeks.

De resultaten worden gepubliceerd door een brief van de minister en naar de pers.

Overzicht maatregelen:

- Ondanks koude en natte voorjaar zijn de peilen in de (verdrogende) gebieden vroeg opgezet.
- Het weer is continu gemonitord.

- Stuwen en gemalen zijn extra opgezet.
- Draaiboek droogtebestrijding is in werking gesteld.
- Zoetwataeraanvoergebieden maximaal ingelaten.
- Effluent water van de zuiveringen ingezet voor peilhandhaving die nog niet direct lozen op het oppervlaktewater. (ter voorkoming onherstelbare schade)
- Samen met RDO en Unie van Waterschappen zijn de belangen Zuid-West onder aandacht gebracht bij LCW en Managementteam Watertekorten conform verdringingsreeks.

Er is veel geautomatiseerd, dat maakt sturing wel veel gemakkelijker.

In 2018 is het gelukt om 40% van Walcheren door effluent water te kunnen bedienen. Door het ontbreken van neerslag was het effluent zo goed, dat verschillende agrariërs water benut hebben vanuit andere rwzi voor irrigatie. Daarnaast zijn er boten met zoet water vanuit het Hollands Diep naar de fruittelers gegaan. In Vlaanderen werd bemalingswater uit Vlaanderen gevraagd om te kunnen beregenen.

Waar liep het Waterschap Scheldestromen tegenaan?

- Er is altijd een spanningsveld zowel bij wateroverlast als waterbeschikbaarheid.
- Grondwateronttrekkingen. Er is het vermoeden dat er (veel) meer grondwater onttrokken werd dan is toegestaan. Dit kunnen we echter niet kwantificeren.
- Hergebruik effluent (zowel voor peilbeheer als beregening). Vanwege onzekerheden rondom kwaliteitsrisico's is dit een lastig beleidsveld.
- Bodemgesteldheid/-condities en toepassing van (peilgestuurde) drainage zijn van invloed op (de gevolgen van) droogte.
- Beperkte capaciteit in toezicht en handhaving wordt gezien als een knelpunt.
- De verdringingsreeks en LCW (landelijke coördinatiecommissie waterverdeling) bepalen op nationaal niveau hoe het water verdeeld wordt.
- Nadere specificering is nodig van de verdringingsreeks categorie 3, kapitaal intensieve gewassen, natuur.
- Mogelijke inzet van pompen bij de inlaten (St. Philipsland, Tholen, Reigersbergsche Polder) wanneer het debiet onder vrij verval afneemt als gevolg van stopzetten toevoer naar Volkerak Zoommeer. Is dat effectief en hoe ver willen we hierin gaan opereren als waterschap?
- Blauwalgproblematiek.
- Hoe ver faciliteren wij als waterschap (waterleverancier versus peilbeheerder).
- Zettingschades (onomkeerbaar) zoals aan wegen, nutsleidingen, gebouwen, etc.
- Waterkeringen meenemen in de evaluatie?
- Bij verdroging van waterlopen wel of niet toepassen van een beheermaatregel (bijv. wel of niet vissen overzetten, toch water inpompen)
- Onderzoek of bedrijven die nu (gezuiverd) proceswater lozen op rijkswater het effluent kunnen inzetten voor droogtebestrijding.

2.6 Blauwalg en plaagalg

De ervaringen en het protocol in Vlaanderen (Joachim Pelicaen, VMM)

Cyanobacteriën worden ook wel blauwalgen genoemd. 86 % van de bloeiende algen wordt veroorzaakt door cyanobacteriën. De ideale condities zijn als er een zeer hoog nutriëntgehalte ontstaat tijdens warme, droge zomers met weinig wind

In verband met de EU zwemwaternrichtlijn (2006/7/EG) worden er risicoanalyses gemaakt en controles uitgevoerd. Een aantal cyanobacteriën is op lange termijn kankerverwekkend.

Toxines (microcystines) zijn aanwezig in gemiddeld 57% van de bloeien! (40-70%). Het is mogelijk bloei van blauwalg te voorkomen door slib tijdig te ruimen, een verstandig visstandbeheer te voeren en ervoor te zorgen dat er geen nutriënten in waterloop of spaarbekkens komen. Zwemvijvers worden wekelijks gecontroleerd, recreatievijvers tweewekelijks. Dat gebeurt in eerste instantie door visuele inspectie en met de fluorometer. Als er een duidelijke cyanobacteriënbloei is, wordt een verbod ingesteld

Ter bevestiging dat het om potentieel toxische soorten gaat, is een microscopisch onderzoek vereist.

Wachttijden in de Nederlandse labs werden heel hoog door de vele microscopische zwemwateronderzoeken. Liep op tot 2-3 dagen wachten door een te groot aanbod. In Vlaanderen doen ze microscopische onderzoeken zelf. Het kon altijd binnen 48 uur gecontroleerd worden.

Er is geen correlatie tussen toxines en heftigheid bloei. Je kunt het niet voorspellen. De meter kan beïnvloed worden, dus altijd een visuele en een determinatiecheck. Eind augustus waren de meeste verboden. In 2018 waren er in totaal 19 verboden, maar niet allemaal tegelijk.

Overleg VMM/ANB:

- infofolder sensibiliseren en tips om bloei te voorkomen
- nood aan betere communicatie naar landbouwers/burgers/hengelaars/...
- verdere afspraken met andere waterbeheerders (de VWW, polderbesturen, provincies)
- extra personeel?!
- nood aan duidelijk afsprakenkader:
- CIW WG ecologisch waterbeheer november
- voorstel: aanpak n.a.v. nota vissterfte
- responsabilisering waterbeheerders

De ervaringen met plaagalgalg en het protocol in Zeeland (Michiel Bil, Provincie Zeeland)

Het Blauwalgenprotocol is voor zwemwater is vastgesteld in 2012, en later aangevuld met handreiking blauwwiermatten. Het protocol wordt momenteel herzien door een groep experts. Waterbeheerders (Rijkswaterstaat en waterschappen) meten. De provincies beoordelen en komen zo nodig met maatregelen voor zwemwater.

In Nederland mag je, anders dan in België, overal zwemmen. Provincies zijn wettelijk gezien verantwoordelijk voor aangewezen zwemwaterlocaties. Op dit moment zijn de provincies geen bevoegd gezag voor alle locaties waar gezwommen kan worden, dat zijn de gemeentes. De gemeentes hebben nog geen afgestemde werkwijze. Door klimatologische veranderingen komen er nieuwe soorten plaagalgalgen.

De controlerende aanpak kan door chemisch bestrijden (bv kopersulfaat en waterstofperoxide) Maar alles heeft er last van. Daarnaast zijn er methodes met lucht, d.m.v. bellenbeschermen en propellers, ultrasoon en doorspoeling en defosfateren.

Er is ook een preventieve aanpak door watersysteemanalyse, zoveel mogelijk bronnen van stikstof en fosfaat wegnemen, hydrologische maatregelen (kortere verblijftijd, minder steile oevers, etc.) en beïnvloeding van het voedselweb (bepaalde vissen wegvangen, mossels inzetten).

Plaagalgalgen zijn een hardnekkig probleem, het middel om ze te bestrijden bestaat niet. Bij structurele aanpak is een goede systeemanalyse vooraf nodig. De waterbalans is de basis. Stem tijdig af met hydroloog i.v.m. de benodigde gegevens. Het maatregelenpakket is maatwerk, test de effectiviteit zo mogelijk effectiviteit vooraf.

3 VELDBEZOEKEN

In mei ging het veldbezoek naar de Zwartenhoekse zeesluis.

De Zwartenhoekse zeesluis is een Rijksmonument. Hij dateert uit 1788/89 en werd gebouwd toen de Canisvlietpolder opnieuw bedijkt werd. De sluis was een drie kokerige, zelfsturende uitwateringsluis die indien noodzakelijk ook als inundatiesluis kon worden gebruikt. Als bij vloed zeewater via de Braakman vanuit de Westerschelde richting de polder stroomde, gingen de deuren van de sluis dicht door de druk van het buitenwater. Bij eb gingen de sluisdeuren door de druk van het binnenwater weer open. Door de kokers van de sluis af te sluiten kon de polder in geval van dreiging onder water gezet worden.

In november stond een wandeling langs de natuurontwikkelingsgebieden van Sluis op het programma. Omdat de gids ziek was bleef het bij een korte wandeling over de wallen van Sluis.

De wallen dateren uit de 14e eeuw, toen Sluis bloeide als handelsstad door de ligging aan het Zwin, toen een belangrijke zeearm en vaarweg. Tegen het einde van de 15e eeuw liep door de verzanding van het Zwin de handel en welvaart van Sluis sterk terug. Sluis is echter gedurende de Tachtigjarige Oorlog (1568 tot 1648) als vesting van belang gebleven. De huidige wallen dateren uit deze tijd.

4 GRENSOVERSCHRIJDENDE PROJECTEN

Geen in uitvoering.

5 WISSELINGEN BESTUUR

Het voorzitterschap van de Provincie Zeeland is gewijzigd. Leo van de Brand was de voorzitter voor de vergadering in mei, in november heeft Marloes van Tilburg dit overgenomen.

Grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' – Jaarverslag 2018

Bijlage 1: samenstelling grensoverschrijdende werkgroep Kreken en Polders

Naam	Dienst	Functie	lid	Telefoon	Email
De Block Lucien	Polder Moervaart en Zuidlede	Dijkgraaf	effectief	0032(0)475865393	isolde.deblock@acivb.be
De Poorter Marie-Paule	Provincie Oost-Vlaanderen, Dienst Integraal Waterbeleid	Coördinator Water cel Planning	effectief	0032(0)92677666	marie-paule.de.poorter@oost-vlaanderen.be
De Vylder Evelien	Bekkensecreta riaat Beneden Zeeschelde	Bekkencoördinator	effectief	0032(0)32246709	evelien.devylde@wenz.be
Desaever Jan	Provincie West-Vlaanderen, Dienst Waterlopen	Ingenieur	plaatsvervanger	0032(0)50403379	jan.desaever@west-vlaanderen.be
Deurinck Lies	Provincie West-Vlaanderen, Dienst MiNaWa	Coördinator Integraal Waterbeleid	effectief	0032(0)50403480	lies.deurinck@west-vlaanderen.be
D'Hondt Ingrid	Bekkensecreta riaat Gentse Kanalen	Bekkencoördinator	effectief	0032(0)92921152	ingrid.dhondt@wenz.be
Goegebeur Maarten	Vlaamse Milieumaatsch appij, afdeling Operationeel Waterbeheer	Ingenieur	plaatsvervanger	0032(0)59562647	m.goegebeur@vmm.be
Heijden van der, Peter	Waterschap Scheldestromen	Teamleider Onderhoud Waterbeheer	effectief	0031(0)882461552	Peter.vanderHeijden@Scheldes-tromen.nl
N.N.	Internationale Scheldecommissie				sec@isc-cie.org
Huysmans, Ann	Vlaamse Milieumaatsch appij	Diensthoofd	plaatsvervanger	0032(0)92437857	a.huysmans@vmm.be
Janssen Guido	Bekkensecreta riaat Beneden Zeeschelde	Plannings-verantwoordelijke	plaatsvervanger	0032(0)32246752	g.janssen@vmm.be

Grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' – Jaarverslag 2018

Lafort Rob	Evides Waterbedrijf	Adviseur Hydrologie & Bescherming Waterwingebieden	effectief	0031(0)102936612	c.lafort@evides.nl
Keupers, Ingrid	De Watergroep-Afdeling Waterbronnen en milieu	Hydroloog	effectief	0032(0)22389645	Ingrid.Keupers@dewatergroep.be
Lammens Saskia	Vlaamse Milieumaatschappij - Buitendienst Oostende en Gent	Diensthooft	effectief	0032(0)476917970	s.lammens@vmm.be
Maes Dré	NV Waterwegen en Zeekanaal, afdeling Bovenschelde	Watermanager	effectief	0032(0)92921187	dre.maes@wenz.be
Oorthuijsen Willy	Rijkswaterstaat Directie Zee en Delta		agendalid	0031(0)118622741	willy.oorthuijsen@rws.nl
Raes Chantal	Waterschap Scheldestromen		effectief	0031(0)882461520	chantal.raes@scheldestromen.nl
Rommens Ruben	Bekkensecretaariat Gentse Kanalen	Planningsverantwoordelijke	plaatsvervanger	0032(0)92921159	r.rommens@vmm.be
Thomaes Katrien	Bekkensecretaariat Bekken van de Brugse Polders	Bekkencoördinator	co-voorzitter	0032(0)497399728	k.thomaes@vmm.be
Bij de Vaate, Annelien	Provincie Zeeland	Beleidsondersteuner water	secretaris	0031(0)625726523	ba.bij_de_vaate@zeeland.nl
Van Driessen Koen	Vlaamse Milieumaatschappij, Dienst Beheer Onbevaarbare Waterlopen	Ingenieur	effectief	0032(0)92436823	k.vandriessen@vmm.be
Van Tilburg Marloes	Provincie Zeeland, Afdeling Water, Bodem en Natuur	Beleidsondersteuner Water	Effectief / co-voorzitter	0031(0)655484456	m.v.tilburg@zeeland.nl

Grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' – Jaarverslag 2018

Vanden Bulcke Mathias	Bekkensecreta riaat Bekken van de Brugse Polders	Plannings- verantwoordelij ke	secretaris	0032(0)59562 658	m.vandenbulcke@vmm.be
Vandevelde Dieter	Vlaamse Milieumaatsch appij, afdeling Operationeel Waterbeheer	Dienst grondwaterbeh eer	effectief	0032(0)25532 171	di.vandevelde@vmm.be
Vangampel aere Caroline	Oostkustpolder	Ontvanger- Griffier	plaatsverva nager	0032(0)50333 2 71	waterbeheer@oostkustpolder.be
Vervaeke Bart	Vlaamse Milieumaatsch appij, Afdeling Rapportering Water	Meetnet Oppervlaktewat er Bovenschede, Gentse Kanalen en Dender	effectief	0032(0)92437 891	b.vervaeke@vmm.be
Wijffels Antoine	Oostkustpolder	Dijkgraaf	effectief	0032(0)50333 271	antoine.wijffels@skynet.be

Bijlage 2: overzicht van de bijeenkomsten van het grensoverschrijdend stroomgebiedcomité Kreken en Polders .

	1993	17 november: officiële overeenkomst tss VL en NL om 5 grensoverschrijdende stroomgebiedcomitéop te richten				
	1994	oprichting GOSC Kreken & Polders				
	eerste vergaderingen 1994					
	pas vanaf 1995 opmaak van jaarverslagen					
nr op kaart	jaar	datum	vergadering gemeente	vergadering locatie	terreinbezoek gemeente	terreinbezoek locatie
	1995	22/05/1995	Brugge	?	nvt	nvt
	1995	27/11/1995	Brugge	?	nvt	nvt
	1996	?	?	?	nvt	nvt
	1996	?	?	?	nvt	nvt
	1997	?	?	?	nvt	nvt
	1997	?	?	?	nvt	nvt
	1998	?	?	?	nvt	nvt
	1998	?	?	?	nvt	nvt
	1999	23/04/1999	Eeklo	Hof ter Vrombaut, Vrombautstraat 139	nvt	nvt
1	1999	19/11/1999	Eeklo	Hof ter Vrombaut, Vrombautstraat 139	Sas-van-Gent	baggerspeciéstort "Canisvlietsche Kreek" bezocht (Sas-van-Gent, langs de rechteroever van het Kanaal Gent-Terneuzen tegen de grens met Vlaanderen
2	2001	27/04/2001	Brugge	polderhuis Zwinpolder	Zeebrugge	uitwateringsconstructie van het Leopoldkanaal te Zeebrugge
3	2001	7/11/2001	Assenede	polderhuis Zwarte Sluispolder	Assenede	krekenverbindingsproject Interreg
4	2002	8/11/2002	Terneuzen	?	?	?
5	2003	25/04/2003	Sint-Denijs-Westrem	VMM Maaltecenter	nvt	nvt
5	2003	14/11/2003	Sint-Denijs-Westrem	VMM Maaltecenter	nvt	nvt
4	2004	26/03/2004	Terneuzen	Waterschap Zeeuws-Vlaanderen	nvt	nvt
6	2004	26/11/2004	Middelburg	Provinciehuis	Middelburg	Zeeuws Museum
7	2005	22/04/2005	Brugge	polderhuis Zwinpolder	Damme	project Ronselarebeek
8	2005	18/11/2005	Wachtebeke	polderhuis Moervaart-Zuidlede, Pottershoek	nvt	nvt

Grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' – Jaarverslag 2018

4	2006	12/05/2006	Terneuzen	kantoren Waterschap Zeeuws-Vlaanderen	nvt	nvt
9	2006	13/10/2006	Oostburg	Golf Oostburg	nvt	nvt
10	2007	11/05/2007	Gent	Novotel Gent-Centrum, Goudenleeuwplein 5, 9000 Gent	nvt	nvt
11	2007	19/10/2007	Kluizen	Waterproductiecentrum Kluizen van de VMW, Nieuweweg 30, 9940 Evergem (Kluizen)	Kluizen	Waterproductiecentrum
12	2008	16/05/2008	Cadzand-Bad	Hotel De Wielingen	nvt	nvt
13	2008	24/10/2008	Kloosterzand	Hotel Van Leuven	Hulst	oude veerhaven te Perkpolder en naar het Gemaal Campen
14	2009	15/05/2009	Damme	stadhuis	nvt	nvt
15	2009	23/10/2009	Sint-Laureins	gemeentehuis, Dorpsstraat 91	St-Laureins	Krekengebied
16	2010	23/04/2010	Westdorpe	De Baeckermat, Bernhardstraat 80	Westdorpe	gerestaureerde Zwartenhoekse Zeesluis bij Westdorpe
17	2010	22/10/2010	Axel	Restaurant Zomerlust, Boslaan 1, NL-4571 SW Axel	Sluiskil	RWZI Terneuzen
18	2011	20/05/2011	Moerkerke-Damme	Kasteel van Moerkerke	Zeebrugge	Dudzeelse Polder
19	2011	21/10/2011	Assenede	gemeentehuis, Dorpsstraat 91	Assenede	natuurgebied De Rode Geul
20	2012	11/05/2012	Emmadorp	Maria Hoeve	Kieldrecht	Hedwige-Prosper polder
21	2012	19/10/2012	Breskens	t Vissershuis	Breskens	Zwakke schakel West Zeeuws Vlaanderen (kustverdedigingswerken, keermuur)
22	2013	26/04/2013	Damme	Hoeve De Stamper	Damme	Staats-Spaanse linies
23	2013	11/10/2013	Wachtebeke	Provinciaal domein Puyenbroeck	Gent	Gentse kanaalzone
24	2014	23/05/2014	Nieuwlied-Bad	Fletcher Hotel Nieuwliet-Bad	Sluis	Waterdunen
25	2014	10/10/2014	Oosendrecht	De Volksabdij & Restaurant De Blauwe Pauw	Oosendrecht	Brabantse Wal
26	2015	24/04/2015	Knokke-Heist	Memlinck Boutique Hotel & seminars	Knokke-Heist	Het Zwin
27	2015	16/10/2015	Terneuzen	Hotel Golden Tulip	Terneuzen	rondleiding sluisencomplex
11	2016	22/04/2016	Kluizen	WPC Kluizen (De watergroep)	Kluizen	Waterproductiecentrum
28	2016	21/10/2016	Terneuzen	Waterschap	Terneuzen	DECO

Grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders' – Jaarverslag 2018

				Scheldestromen		waterzuiveringsinstallatie
29	2017	12/05/2017	Beveren-Waas	Hotel Van Der Valk	Beveren-Waas	Hedwige Prosperpolder
30	2017	6/10/2017	Nevele	Het Moment, Damstraat 34A, Nevele	Nevele	hermeanderingsproject Oude Kale
31	2018	18/05/2018	Westdorpe	De Baeckermat	Westdorpe	Zwartenhoekse zeesluis
32	2018	9/11/2018	Sluis	Fletcher Hotel-Restaurant De Dikke Van Dale	Sluis	De Wallen van Sluis